

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 3. De aliis Synodis post Sardicense Concilium celebratis, & aliqua
ratione ad eandem causam pertinentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

Apud Athan. Sic autem in sua ad Antiochenſes epiſtola loquuntur Patres Alexandrini, quorum etiam aliqui Sardicæ adfuerant: *Tabellas, quas nonnulli ſolent, quaſi in Sardicenſi Synodo de fide conſcriptas, ne legi quidem ſemel, aut proferri ſinatis. Nihil enim tale Concilium deſignavit. Quamvis certi homines nonnulla, quaſi qua deſſent Nicæno Concilio, adſcribere vellent, idque acriter contenderent, ſancta tamen Synodus, quæ Sardicæ convenit, indignè id tulit, decretoque ſancivit, ne quid ulterius de fide ſcriberetur, & ſeſe contentos eſſe Nicæna fide declaraverunt; ut cui nihil deeſſet, & in qua integra & ſolida pietas contineretur; neque edendam eſſe aliam profeſſionem fidei, ne illa, quæ Nicæa ſcripta eſt, ſuos numeros non habere videretur, neve illis, quibus libido eſt ſemper nova ſtatueretur, occaſio huiusmodi ſuppeditaretur, ut iterum atque iterum de fide deſiniant. Quod adhuc expreſſe teſtatur, & confirmat Eufebius Vercellenſis ſubſcribendo huic epiſtolæ. Pro certo igitur ſtatuendum eſt, nullam novam fidei formulam à Sardicenſi Synodo editam fuiſſe.*

Apud Hilari. Aliquam tamen difficultatem habent Patres Sardicenſes in ſua ad Julium Epiſtola: *Permiſerunt reſiſtiſſimi Imperatores, ut de integro univerſa diſcuſſa diſputarentur, & ante omnia de ſancta fide, & de integritate veritatis, quam violaverunt Eufebiani. Sed ſatisfit, ſi dicatur quaſiſſimum quidem fuiſſe in Synodo, utrùm expedit novam ampliorem fidei formulam condere ad maiorem Nicæni Symboli explicationem, & Patres magno conſenſu, paucis contradicentibus, reſpondiſſe, Nicænam fidem ſufficere, nec opus eſſe nova ampliorem formulam. In quo prudentiſſimè ſeſe geſſerunt Patres Sardicenſes: in illis enim circumſtantibus novam ampliorem fidei formulam edendo, elevaſſent authoritatem Symboli Nicæni, infirmis in fide ſcandalum, & Eufebianis triumphandi anſam dediſſent, atque Nicænam fidem explodendi ut inſufficientem, vel etiam correctione indigentem, etiam ipſo defenſorum illius iudicio. Præterea orthodoxi, Nicæna fide contenti, novam fidei formulam non poſtulabant, nec nova amplior & explicatior fidei formula ſatiſſeſſet hominibus inquietis, & malè erga fidem affectis, atque nunquam, niſi ſuppreſſo Conſubſtantiali, quieturis.*

Apud Athan. Hanc porro Sardicenſem Synodum œcumenicam fuiſſe convocacione tantum, non celebratione & exitu, perperam contendunt recentiores nonnulli. Non enim tantum ex toto orbe convocata eſt, ſed etiam ex toto orbe adfuerunt Epiſcopi, nec ſolum adfuerunt Epiſcopi ex Occidentali imperio, ſed etiam ex Orientali magno numero, ut patet ex inſcriptione epiſtolæ huius Synodi ad Alexandrinos, & ex ſubſcriptionibus alterius epiſtolæ Synodi ejuſdem ad omnes Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopos. Falſum igitur eſt quod ajunt, omnes Orientis Epiſcopos ante celebrationem Concilii divortium feciſſe, & Philippopolim ſeceſſiſſe. Et verò ſeceſſerunt ad ſummum 80. numero Epiſcopi Patriarchatus Antiocheni, ut conſtat ex eorum epiſtola ſynodica; qui quia abſque legitima cauſa ſeceſſerunt, & erant omnes hæretici, vel hæreticorum partibus addiſti, turpi fuga ſua impedire non potuerunt, ne Sardicenſe Concilium eſſet œcumenicum.

Apud Hil. in frag. Falſum quoque eſt quod dicunt recentiores illi, Sardicenſi Synodo adfuiſſe tantum Epiſcopos 80. Nam 1. S. Athanaſius in ſua ad Solitarios epiſtola, teſtatur Epiſcopos, ex pluribus quàm triginta quinque provinciis Sardicæ congregatos, ſibi cum ſuis, ut cauſam diceret, permiſiſſe. At quis credat 80. tantum Epiſcopos ex pluribus quàm triginta quinque provinciis collectos fuiſſe? 2. Eufebiani in ſua Philippopolitani Conciliabuli epiſtola ſynodica, ſcribunt immenſam multitudinem Epiſcoporum de Conſtantipoli & de Alexandria Sardicam confluxiſſe, eoſque omnes ſecum collectos in ſuo Concilio Oſium & Protogenem habuiſſe. At, quaſo, an non immedia illa Epiſcoporum multitudo, ex Orientali Imperio collecta, & conjuncta cum Occidentali partium Epiſcopis, numerum octogenerium ſuperavit? 3. S. Athanaſius Synodum Sardicenſem magnam Synodum appellat in apolog. 2. exordio.

Simonet Theol. Tom. I.

At magnamne appellaret Synodum 80. tantum Epiſcoporum? 4. An credibile eſt Eufebianos, homines audaciſſimos, cum ipſiſſime eſſent numero 80. alios 80. Epiſcopos tantoperè reformidaturos fuiſſe, ut ſeſe clam turpi fuga ſubducerent? 5. Sardicam ducentos & quinquaginta Epiſcopos conveniſſe, idque antiqua monumenta teſtari ſcribit Theodoretus lib. 2. hiſt. c. 7. Socrates verò refert lib. 2. cap. 20. trecentos circiter conveniſſe, pro quo citat Athanaſium. Unde quod legitur in Athanaſii ad Solit. epiſtola, *Convenit igitur ab Oriente & ex Occidente in urbem Sardicam numero plus minus centum Epiſcopi*, mendosum eſt in antiquioribus editionibus, & in recentioribus melius reſtitutum, ubi legitur, *plus minus ter centum Epiſcopi*, atque ita olim legiſſe Socratem dubium eſſe non poteſt.

A veteribus autem nonnullis, ut Hilario & Epiphano, Concilium Sardicenſe Concilium Occidentalium vocatur, tum quia Sardica erat urbs Occidentalis Imperii, tum quia Occidentales in hoc Concilio numero ſuperiores erant Orientalibus; tum denique & maxime, ad veram Sardicenſem Synodum à pseudo-Sardicenſi, ſeu à Philippopolitano Conciliabulo, quod fuit Orientalium tantum, diſtinguendam. Addi poteſt Orientalium nomine propriè intellectos tantum fuiſſe Antiocheni Patriarchatus Epiſcopos, qui re vera Sardicæ divortium fecerunt, & cum aliis Epiſcopis convenire detrectarunt.

Dices. Conſtantinopolitana Synodus, in qua damnatus eſt Macedonius, ſecunda numeratur inter œcumenicas, prætermiſſa Sardicenſi. R. Sardicenſem Synodum comprehenſam fuiſſe à veteribus ſub nomine Nicæna, velut quandam illius appendicem, tum quia contenta fuit Nicæno Symbolo, nec aliam, aut explicatorem fidei formulam edere voluit; tum quia convocata fuit, ad retractandam cauſam Epiſcoporum, qui ob Nicæna fidei deſenſionem depoſiti fuerant ab Eufebianis, & vexati. Hinc Canones Sardicenſes ſub nomine Nicænorum Canonum à veteribus Pontificibus citati fuerunt.

Oſio cum aliis orthodoxis Epiſcopis, qui Sardicæ conveniant. Synodum celebrante, Eufebiani numero 80. Philippopoli urbe Thraciæ, quæ Orientalis erat Imperii, & in quam Sardica confugerant, divortii & fugæ ſuæ occaſione arrepta ex eo quod Oſius, & Epiſcopi, qui cum illo erant, ab Athanaſio & aliorum, ab Orientalibus damnatorum, communione abſtinere nolent, conventiculum ſuum habuerunt, eumque, ut ſimplicibus illuderent, Sardicenſis Concilii nomine inſignierunt. Ibi autem damnato iterum Marcello Ancyrano, Paulo Conſtantinopolitano, Aſclepa Gazenſi, confirmatis in Tyria Synodo contra Athanaſium actis, Oſio, Protogene, Gaudenio, Maximino Trevirenſi, & ipſomet Romano Pontifice Julio excommunicatis, encyclicam ſcripſerunt epiſtolam, mendacii & calumniis reſertam, cui novam fidei profeſſionem ſubjunxerunt.

ARTICULUS III.

De aliis Synodis poſt Sardicenſe Concilium celebratis, & aliquaratione ad eandem cauſam pertinentibus.

Anno Chriſti 347. poſt Sardicenſe Concilium celebratam eſſe Mediolani Synodum, in qua damnati ſunt errores Photini, ipſeque Photinus fidelium communione, donec reſiſciſſet, privatus eſt, docent recentiores, quibus facile aſſentior, propter authoritatem S. Hilarii, qui in frag. 2. ſic loquitur: *Ad tollendum ex Epiſcopatu Photinum, qui ante biennium jam in Mediolaneſi Synodo erat hæreticus damnatus, ex plurimis provinciis congregantur Sacerdotes. . . . Quam opportunitatem naſti Urfacius & Valens, Romane plebis Epiſcopum adeunt, recipi ſe in Eccleſiam deprecantur, & in communionem per veniam admitti rogant, &c.* Hæc autem Synodus, quam dicit Hilarius ad deponendum Photinum ex plurimis provinciis convocaram fuiſſe, & ex qua opportunitatem naſti Urfacius & Valens Romanum Pontificem adierunt, ut Eccleſiæ reconciliarentur, celebrata

brata fuit Mediolani anno 349. ut infra ostenditur. Ergo ibidem celebrata fuerat anno 347. alia Synodus in qua Photinus damnatus fuerat ut hereticus. Quod confirmatur ex verbis, quæ Ursacii & Valentis ad Julium epistolæ subjicit Hilarius: *Hæc epistola post biennium missa est, quam hæresis Photini a Romanis, hoc est, ab Occidentalibus, damnata est.* Hæc autem epistola, ut infra ostenditur, missa est anno 349. Ergo anno 347. in Concilio Mediolanensi Photini hæresis damnata fuerat.

Falsum est quod asserunt aliqui, in hac Mediolanensi Synodo, anno 347. celebrata, Ursacium & Valentem, rogata venia, in gratiam receptos esse: non enim de roganda venia cogitatur, nisi postquam Athanasius à Constantio in Sedem suam cum honore restitutus est, quod contigit anno 349. ut infra exponetur, & probabitur. Nec suffragari possum existimantibus ad eandem Synodum pertinere verba illa Liberii ad Constantium epistolæ: *Qua est pax, clementissime Imperator, cum sint ex partibus ipsis quatuor Episcopi Demophilus, Macedonius, Eudoxius, Maririus, qui ante annos octo, cum apud Mediolanum Arianæ sententiam hæreticam nolissent damnare, de Concilio animis iratis exierunt.*

Apud Hilari-
um in frag.

Et 1. quidem omnino incredibile est eo ferè tempore, quo non solum præcipuos ex Occidentalibus Episcopos, sed etiam ipsum Pontificem maximum excommunicabant, Orientales misisse legatos suos ad Episcopos Italos; & verò quam ob rem misissent? Num ad synodicam Philippopolitani Conciliabuli epistolam ad Occidentales deferendam? At hoc ne cogitari quidem potest. Præterea, epistolam hanc ab Eusebianis non fuisse ad summum transmissam, nisi in Africam, non quidem ad orthodoxos, sed ad Donatistas, ut eos sibi conciliarent, fociarentque, colligitur ex inscriptione. 2. Post divortium Sardicæ factum ab Eusebianis, communicatio omnis Occidentales inter & Orientales abrupta est statim, ut scribit Sozomenus lib. 3. cap. 13. *Post hanc, inquit, Synodum Sardicensem Orientales & Occidentales non amplius inter se commisti sunt, tamquam idem sentientes de fide, neque invicem communicarunt, sed Orientales quidem Thracia tenus; Occidentales vero usque ad Illyricum sese mutuo direxerunt.* Idem scribit Socrates lib. 2. cap. 21. Neque Orientales Occidentalem communionem expectere visi sunt, nisi post annum 351. 3. Episcopi illi, quos in sua ad Constantium epistola nominat Liberius, si planè sunt, quos Eusebiani cum prolixiore fidei formula, Antiochie circa annum 345. edita, miserunt in Italiam, ut jam narratum est.

Itaque dicendum est, ex occasione adventus legatorum Eusebianæ factionis in Italiam, Synodum convocatum fuisse Mediolanum, in ea oblatam ab Episcopis Eusebianis fidei professionem lectam fuisse, Sabellii & Pauli Samosatani dogmatum instauratores, quos damnabat, damnatos fuisse, sed Eusebianos Episcopos, ad damnandum quoque Arianismum, subscribendo scilicet Nicænæ fidei, interpellatos, morem gerere noluisse, & à Concilio iratis animis recessisse, atque ad suos, Occidentalibus sibi minimè conciliatis, remeasse; hanc denique primam Mediolanensem Synodum celebratam fuisse circa annum 346. annis scilicet octo antequam Liberius epistolam suam ad Constantium scriberet; scripsit autem anno 354. post lapsum legatorum, quos ad Constantium in Galliis miserat, quique in Arelatensi Synodo Athanasii condemnationi subscripserant anno superiore, & scripsit ad impetrandam Synodum generalem, quæ re ipsa in annum sequentem à Constantio Mediolanum convocata est, & infelicitissimum habuit exitum.

Anno 349. Synodus, ex plurimis Occidentalis Imperii provinciis congregata, Mediolani celebrata est ad exauctorandum Photinum, qui erroribus suis ibidem ante biennium damnatis, cum pertinacia & magna animarum ruina adhærebat, eosque evulgare pergebat. De hac Synodo loquitur S. Hilarius in frag. 2. num. 19. cum ait: *Ad tollendum ex Episcopatu Photinum, qui ante biennium jam in Mediolanensi Sy-*

nodo erat hereticus damnatus, ex plurimis provinciis congregantur Sacerdotes. Loquitur enim de Synodo, ad quam venerunt Ursacius & Valens veniam rogaturi, & cui ad hunc finem pœnitentiæ libellum porrexerunt, eoque porrecto, Romam ad Julium perrexerunt, ab eo Ecclesiæ reconciliandi. *Quam opportunitatem, inquit, nacti Ursacius & Valens, Romane plebis Episcopum adeunt, recipi se in Ecclesiam deprecantur, & in communionem per veniam admitti rogant. Julius eo consilio veniam, quam orabant, impertit, ut cum lucro Catholica Ecclesiæ vires quoque deiraberet Ariani, &c.* Hujus igitur Synodi, de qua loquitur Hilarius, opportunitatem nacti Ursacius & Valens ad impetrandam veniam, Julium adierunt, ab eo Ecclesiæ reconciliati sunt, pro illis scilicet intercedente Synodo illa, cui se præsentantes stiterant, & pœnitentiæ libellum obtulerant, ut apertè colligitur ex eorum ad Julium epistola, vel potius ex eorum libello in forma epistolæ Julio Romæ oblato.

Apud Hilar-
um in frag. 2.

Dico autem Synodum illam Mediolani anno 349. celebratam fuisse. Et 1. quidem quod celebrata fuerit anno 349. sic ostenditur. Synodus illa celebrata est eo anno, quo pœnitentes Ursacius & Valens errorum suorum veniam rogantur à Julio Pontifice, nacti scilicet opportunitatem Synodi illius. Atqui hoc non fecerunt Ursacius & Valens, nisi postquam Athanasius, à Sardicensi Concilio absolutus, & à Constantio tandem revocatus, atque à Palæstinis Episcopis susceptus, Alexandriam reverius est, ut constat ex S. Athanasio in apol. 2. ubi postquam narravit, se cum omni honore à Constantio revocatum, & à Palæstinis Episcopis sincerè exceptum, atque cum pace, & litteris ad plebem Alexandrinam gratulatoriis dimissum, sic prosequitur: *His conspectis de se jam desperantes Ursacius & Valens Romam profecti, peccata sua cum pœnitentiâ confessi sunt, gratiamque facti postularunt, litterasque & ad Julium veteris Romæ Pontificem, & ad nos quoque in hanc formam misere, quorum exempla mihi transmissa sunt à Paulino Episcopo Tyburis.* Idem testatur Socrates lib. 2. c. 24. ubi postquam hoc capite & superiore exposuit eadem, quæ Athanasius, de Constantio ei conciliato, & Synodo Hierosolymitana, prosequitur in hunc modum: *His compertis Ursacius & Valens, qui prius Arianorum dogmati mordicus adhaeserant, damnato priore studio, Romam se conferunt, & libellum pœnitentiæ Julio Episcopo porrigentes, vocem ac fidem Consubstantialis amplexi sunt, &c.* Ergo Synodus illa, cujus opportunitatem nacti Ursacius & Valens, Romane plebis Episcopum adierunt, &c. celebrata est eo anno, quo post Sardicense Concilium Athanasius, à Constantio tandem cum honore revocatus, & in Synodo Hierosolymitana à Palæstinis Episcopis susceptus, rediit Alexandriam. Hic autem Athanasii reditus contigit post annum 348. ut constat ex ipso Athanasio in epist. ad Solit. ubi narrat, cum ipse redire cunctaretur, Constantium fratri suo Constanti scripsisse, ut ipsum quoque ad reditum cohortaretur, & affirmabat se totum annum expectasse Athanasium. Ergo Synodus illa, cujus opportunitatem nacti Ursacius & Valens, &c. celebrata est anno 349.

2. Quod etiam Synodus illa celebrata fuerit Mediolani, ostenditur ex synodali ad Constantium epistola Ariminensis Concilii, ubi sic loquuntur hujus Synodi Patres: *Ea de causa Ursacius & Valens jam pridem socii & ad stipulatores Ariani dogmatis, à nostra communione, sententia data, segregati fuerunt; quam ut denudò recuperarent, de peccatis suis, in quibus se confesos agnoscebant, pœnitentiâ veniamque postularent, ut eorum synographæ testantur, & ob id illis venia gratiaque delictorum facta est: hæc autem per id tempus facta sunt, cum Mediolani Synodus in confessum ibat, presentibus ibidem Romane Ecclesiæ Presbyteris.* His addimus testimonium Ursacii & Valentis in sua ad Julium epistola, in qua hæc leguntur: *Hæreticum verò Arium, sed & satellites ejus, qui dicunt, Erat tempus, quando non erat Filius, & qui dicunt ex nihilo Filium, & qui negant Deum Dei Filium ante secula fuisse, sicut per priorem libellum nostrum, quem apud Mediolanum porreximus, & nunc & semper anathe-*

Apud Athan-
asium de Syn.

Apud Hil. in
frag. 2.
Apud Athan.
apol. 2.

matiasse, hac manu nostra qua scripsimus, profite-
mur. Ergo Synodus illa, cuius opportunitatem nacti
sunt Ursacius & Valens, Mediolani celebrabatur. Er-
go Synodus illa, quam dicit Hilarius ex pluribus pro-
vinciis congregatam ad tollendum ex Episcopatu Pho-
tinum, celebrata fuit Mediolani anno 349. Hoc igitur
anno, teste Hilario, magna Occidentalium Synodus
Mediolanum convocata est, cui adfuerunt legati Apo-
stolici, in qua contra Photinum Sirmii Episcopum,
erroribus suis pertinaciter adherentem, sententia de-
positionis prolata est, ad quam se contulerunt Ursaci-
us & Valens, & oblato libello, in quo Arianismum
damnabant, & se falsa Athanasio imposuisse crimina
constatebant, veniam petierunt à Patribus, qui ipsos
Pontifici maximo absolvendos Romam dimiserunt.

Ex his improbabilis redditur conjectura recentiorum
illorum, qui ajunt hoc anno 349. Synodum convoca-
tam fuisse Sirmium ad Photinum exauctorandum. Ad
quid enim duæ Synodi, eodem anno, in eodem Impe-
rio, in eadem causa? & sententia depositionis contra
Photinum prolata à generali Occidentalium Synodo,
Mediolani celebrata, cui etiam interfuerunt Legati Pon-
tificii, quid opus alia Sirmienfi Synodo, à qua similis
sententia contra Photinum proferretur? Dicentne nul-
lam hoc anno Mediolani habitam esse Synodum? Sed
contrarium, ut puto, demonstratum est.

Multò minùs audiendi videntur alii, qui dicunt hoc
eodem anno ab Arianis seu Orientalibus Sirmii coactam
esse Synodum, acceptam à Mediolanensi Synodo sen-
tentiam contra Photinum latam approbasse & confir-
masse, atque ea de re ad Occidentales rescripsisse, & in
litteris suis mentionem adjecisse Marcelli, cujus Pho-
tinus fuerat discipulus, & à quo proinde errores suos
doctus fuerat. Sed hujus Sirmienfis Arianorum seu
Orientalium Synodi conjectura nullo planè funda-
mento nititur. Præterea, Sirmium urbs erat Occi-
dentalis Imperii. Qui autem dicit, Orientales Epis-
copos, tunc temporis, quo Constantius Occidenti, Con-
stantius verò Orienti imperabat, Synodum in urbe
Occidentalium Imperii celebrasse, majorem non mere-
tur fidem, quam qui assereret Episcopos Occidentales
in urbe Imperii Orientalis celebrasse Synodum.
Denique Sirmienfis illa Synodus Arianorum Orientalis
imperii supponitur convocata & celebrata fuisse,
sciente & consentiente Constante, qui adhuc vi-
vebat, & qui, cum esset acerrimus Nicænæ fidei
defensor, Episcoporum huic fidei adversantium con-
ventus in ditione sua permisisse credi non potest, &
permisisse contra Ecclesiasticum Canonem, ad exau-
ctorandum scilicet Episcopum, qui cum esset in par-
tibus Occidentalibus, extra Concilium œcumenicum,
non ab Orientalibus, sed ab Occidentalibus exaucto-
randus erat.

At inquit. Sanctus Hilarius in frag. 2. num. 21.
22. 23. & 24. eodem tempore, quo Mediolani age-
batur Occidentalium Synodus contra Photinum, con-
tra eundem Sirmii quoque actam esse Synodum Ori-
entalium, satis aperte significat. R. neg. Probat.
Nam postquam num. 21. dixit Hilarius: *Verum inter
hæc Sirmium convenitur. Photinus hæreticus comprehen-
sus, olim reus pronuntiatus, & à communione jam
pridem unitatis abscissus, nec tum quidem per factio-
nem populi potuit amoveri*; in subsequenti nar-
rat non obscure, Occidentales sententiam contra Pho-
tinum, in Mediolanensi scilicet Synodo à se latam,
per litteras significasse Orientalium, quæ tunc age-
batur, Synodo; Orientales verò à sua Synodo ad
Occidentales rescripsisse de Photino ab ipsis rectè dam-
nato & exaucto, sed malo animo mentionem ad-
didisse Marcelli, de quo tamen nihil scripserant Occi-
dentales, tamquam Photini errorum institutoris &
magistri, denique in epistola suæ primordio posuisse
fidei professionem, quam ipse Hilarius vellicat num.
24. Atqui Synodus illa Orientalium, ad quam ex Me-
diolanensi Synodo scripserunt Occidentales, non po-
tuit esse, nisi conventus Sirmienfis, de quo loquitur
Hilarius num. 21. Ergo, &c. R. ex Hilario non ha-
beri, quod Occidentales de Photino à se exauctora-

Simonnet Theol. Tom. I.

to ad Synodum aliquam Orientalium scripserint, ne-
que quod Orientales à Synodo aliqua ad Occidentales
rescripserint eodem anno, ut ex sola locorum citato-
rum lectione liquet.

Dicendum igitur est, 1. è Synodo Mediolanensi Sir-
mium missos esse Episcopos aliquot, qui eò sententiam
depositionis contra Photinum latam deferrent, & exe-
cutioni mandarent, quod perficere non potuerunt pro-
pter exortam populi Sirmienfis, cui charissimus erat Pho-
tinus, seditionem. Unde tunc Photinus amoveri non
potuit, Constante, qui vim adhibere potuisset, anno
proximè sequenti, mense Januario, è vivis sublato. Sic
intelligo S. Hilarium, cum ait, *Verum inter hæc*, hoc
est, interea dum Ursacius & Valens Romam profecti
ad Julium, cum commendatitiis, ut credere fas est,
Mediolanensis Synodi, à qua suscepti fuerant, litteris,
ab eoque veniam rogant & impetrant, *Sirmium conve-
nitur* ad pellendum Photinum, & ordinandum alium
Episcopum. *Photinus hæreticus comprehensus, olim reus
pronuntiatus, & à communione jam pridem unitatis
abscissus, nec tum quidem per factionem populi potuit
amoveri*, hoc est, nihil tamen ab Episcopis, qui jussu
Mediolanensis Synodi Sirmium convenerant, agitur,
renitente populo: & ita Photinus, quamvis notorius
hæreticus, quamvis semel & iterum synodali sententia
damnatus, & jam ante biennium excommunicatus,
hac vice Episcopali dignitate non exiit.

2. Mediolanensis Synodi Patres sententiam, à se
contra Photinum latam, per litteras significasse Orien-
talibus, non quidem, ut ait S. Hilarius, *injuria extor-
quendi assensum, sed instruende universorum scientie
consuetudine*, & ut Orientales vel inviti intelligerent,
quantum abhorrerent Occidentales à Sabellii & Pauli
Samosatensis erroribus, quos facile Ariani per calum-
niam impingebant Nicænæ fidei defensoribus. 3. Orien-
tales, homines mente callidos, ingenio subtiles, mali-
tia pertinaces, occasionem revolvendi ejus, quod Atha-
nasii absolutione, in Sardicensi Synodo data, est dis-
solutum, quasque judicii, & rescribentes de Photino,
Marcelli mentionem, velut institutionum talium ma-
gistri, addidisse, ut mortuam de Athanasio ipso jam
tempore questionem, & veritatis judicio conspultam,
in publicam recordationem causa novitas excitaret,
& subrepens per Photini damnationem Marcelli no-
men inveheret.

Ad Occidentales igitur rescribere Orientales, & in
epistola sua, quæ quamdam fidei formulam præferebat,
non solum approbarunt sententiam contra Photinum
ab Occidentalibus latam, sed etiam mentionem injece-
runt Marcelli, tamquam Photini institutoris & magi-
stri, ut hac ratione innuerent, quandoquidem jussu
damnatus fuerit discipulus, longè poriori jure damna-
ri potuisse, & damnandum fuisse magistrum, sic ta-
citè detrahentes Sardicensi Synodo, à qua Athanasius
unà cum Marcello absolutus fuerat, & occasionem ca-
prantes Athanasii sicut & Marcelli causam retractandi.
Quandonam autem Orientales rescripserint, utrum hoc
anno 349. an postea, putà anno 351. ex Hilario colli-
gi non potest. Sulpicius Severus significare videtur illos
rescripsisse à sua Sirmienfi Synodo, quod libentissi-
mè amplectimur; sed innuenti, hanc Synodum Con-
stante adhuc superstitie celebratam fuisse, non ma-
jor debetur fides, quam cum paulò superius ait Sar-
dicense Concilium à Constantino magno convoca-
tum fuisse.

Anno post Consulatam Sergii & Nigriani, quo nulli
ob civile bellum Consules renunciati sunt, hoc est, an-
no 351. Verranione, qui purpuram sumplerat, in ordi-
nem redacto, Constantius, suadentibus Eusebianis,
quos semper in comitatu suo frequentes habebat, Sir-
mium, ubi tunc commorabatur, & ubi nihilominus
Photinus hæresim suam publicare pergebat, convocavit
Synodum, quæ tota serè fuit Orientalium Episcoporum:
pauci enim admodum adfuerunt Occidentales Episcopi,
eò quod tunc adhuc rotum fermè Occidentale Impe-
rium obtineret Magnentius tyrannus. In hac Synodo
Photinus damnatus & depositus est, tum finito Conci-
lio, in publica disputatione, quam à Constantio postula-
verat,

Hilar. in
frag. num. 22.

Socr. l. 2. c. 25.

Sozom. l. 4.
c. 9.

Petavius dis-
sert. de Pho-
tini dam. t. 2.
Conc. Lab.

verat, à Basilio Ancyrano victus atque prostratus, Principis autoritate pulsus est, & in ejus locum susceptus Germinius Arianus.

Anno 353, cum Magnentio profigato & mortuo, debellatum esset, Liberius Legatos milites in Gallias ad Constantium, ibi tunc agentem, ab eo petere iussos, ut Concilium generale Aquilejæ celebraretur, ubi prius tractaretur de fide, tum de causa Athanasii, cujus damnationis subscriptionem Episcopis omnibus sub exilii pena edicto promulgato nuper imperaverat Constantius. Ea occasione Arelate, ubi subliterat Imperator, coacta est Synodus, in qua Vincentius Capuanus, primarius Sedis Apostolicæ Legatus, agentibus Ursacio, Valente, & Saturnino Arelatis Episcopo Arianus, Athanasii damnationi subscribere coactus est. Paulinus verò Trevirensis, cum Athanasii innocentiam constanter defenderet, exautoratus est, & in exilium pulsus.

Cum Liberius anno 354. novam ad Constantium legationem destinasset, quam suceperunt Eusebius Vercellensis, Lucifer Calaritanus, Pancratius Ecclesiæ Romanæ Presbyter, & Hilarius Diaconus, & Liberii ad Constantium epistolam, quæ apud S. Hilarium extat, detulerunt, qua denud generalem Synodum rogabat Pontifex; Constantius Synodum coegit Mediolani anno 355. Pauci admodum ex Orientalibus Episcopis, ex Occidentalibus verò plus quam trecenti adfuerunt, quorum plerique, metu vel fraude inducti, subscriperunt in Athanasium; quod se facturos cum negarent constanter Eusebius Vercellensis, Lucifer Calaritanus, Pancratius Presbyter, & Hilarius Diaconus, Legati Apostolici, in exilium deportati sunt. His Dionysius Mediolanensis Episcopus, qui Athanasii condemnationi imprudenter subscriperat, sed postea synographa innocentis Eusebii Vercellensis fraude recuperata, vel deleta, factum suum retractarat, locius adjunctus est, eoque in exilio extincto, in Sedem Mediolanensem intrusus est Auxentius Arianus.

Paulino Trevirensi, Eusebio Vercellensi, aliisque illustribus veritatis catholicæ defensoribus in exilium deportatis, conveniunt in unum Hilarius & alii Episcopi Gallicani anno 356. & à communione Valentis, Ursacii, & Saturnini Arelatensis sese separarunt, edito ea de re decreto, additæ excommunicationis sententia adversus eos, qui prius admoniti cum illis communicare pergerent. Hoc impatienter ferens Saturninus, à Constantio obtinuit, ut Biturris celebraretur Synodus, ad quam accedere cogentur Episcopi orthodoxi. Inter alios adfuit S. Hilarius, & legendum obtulit libellum, in quo hæreticorum fraudes & insidias exponerat; sed ne legeretur, resisterunt Ariani, ipseque Hilarius à Constantio Arianorum calumniis circumvento, exulare iussus est in Phrygia, nihilominus tamen Gallicanis Episcopis in Nicænæ fidei professione perseverantibus.

Anno 358. Ancyra in Galatia celebrata est Synodus, pro qua nota. Tres numerantur fidei formulæ, Sirmii conscriptæ, Prima quidem græco sermone conscripta est anno 351. in Orientalium adversus Photinum Synodo cum 27. anathematismis. Extat apud Athan. lib. de syn. apud Hilar. lib. de syn. & apud Socr. lib. 2. c. 30. Secunda formula edita fuit latino sermone anno 357. in conventu paucorum Episcoporum. In ea vocabula *Omoüsion* & *Omoüsion* pariter, ut à divinis Scripturis aliena, proscribuntur, & expresse asseritur *Pater honore, dignitate, deitate, major Filio*, Extat apud eodum. Formulam autem hanc, ab Ursacio, Valente & Germinio, illius auctoribus, missam unâ cum litteris Ossii, quibus in vocabulorum *Consubstantialis* & *Similis in substantia* suppressionem consensiebat, cum accepisset Eudoxius, qui, mortuo Leonio Eunucho, Sedem Antiochenam per fraudem invaserat, non solum Ursacio, Valenti & Germinio per epistolam gratias egit, & gratulatus est, quod eorum opera Occidentales jam recte sentirent, hoc est, ut ipse intelligebat, Arianismum tandem amplexi essent; sed etiam inde audacior factus, cepit apertius favere Actio dicenti Filium Patri dissimilem, atque huic im-

pietati contradicentes Antiochenæ Ecclesiæ clericos vexare.

De his omnibus Basilius Ancyranus à Georgio Laodicensi, qui cum eo, rejecto *omoüsio*, *omoüsion* propugnabat, certior factus per litteras, cum Episcopis aliquot, qui ad Basilicam, à Basilio constructam, dedicandam venerant Ancyram, celebravit Synodum anno 358. in qua secunda Sirmiensis formula anathematismis decem & octo confixa est, & conscripta synodalis epistola, in qua *omoüsion* fusè adstruitur & exponitur. Finita Synodo, ad Constantium destinari sunt Sirmium, ubi tunc morabatur, Legati Basilius ipse Ancyranus, Eustathius Sebastenus, & Eleusius Cyzicenus, cum Leontio quodam Presbytero, qui Imperatorem enixè rogarunt, ut rata esse veller, quæ in Philippopolitano, Sirmiensis, aliique Synodis decreta fuerant. Annuit Constantius, graves ad Eudoxium litteras scripsit, dictam Sirmiensem formulam improbavit, edictoque præcepit, ut exemplaria ejus omnia conquirerentur, penam interminatus, si quis eam occultasse deprehenderetur. Porro de tertia Sirmiensis formula, anno 359. edita, & ad Ariminense Concilium ab Ursacio & Valente delata, infra suo loco dicemus.

ARTICULUS IV.

De Ariminensi Synodo, & reliquis ad propositum nostrum pertinentibus.

Anno 358. Constantius Sirmii commorans convocanda Synodi generalis consilium inivit, suadente, ut par est credere, Basilio Ancyrano, qui tunc Ancyranæ Concilii legatus aderat, & multum tunc poterat apud Imperatorem. Generalis itaque Synodus convocata est Nicomediam, sed hac urbe aliquantò post horrendo terræ motu funditus everfa, Imperator, quid agendum esset, ambigens, per litteras consuluit Basilius Ancyranum, qui ad suos redierat. Basilius per epistolam Constantium consolat, & ne ab incepto desisteret, adhortatus, locum congregandæ Synodo opportunum designavit Nicæam Bithyniæ. Placuit consilium Imperatori; sed Nicæa eodem ferme tempore similem experta calamitate, scribit iterum ad Basilius, jubetque ut alios Orientis Episcopos de loco deligendo consulat per litteras. Basilius, consultis Episcopis, nec de loco Concilii consentientibus, Sirmiam venit ad Constantium. Seleucia Isauriæ electa est, conscriptaque formula fidei, quæ tertia numero Sirmiensis est, & quam subscriperunt non sine altercatione Episcopi omnes, qui tunc erant in comitatu. Verum cum Ursacio & Valente, alique ejusdem factionis Episcopi venerentur, ne Orientalibus cum Occidentalibus in unum & eundem convenientibus locum, Omoüsiani Omoüsianis sese ad damnandum Arianæ dogma adjungerent, solitis artibus suis obtinuerunt à Principe, ut soli Orientales Seleuciam, Occidentales verò Ariminum convenirent: sperantes etiam se hac ratione aliquid suffuturos, & vel utramque, vel saltem alteram Synodum in suam sententiam pertracturos.

Anno igitur 359. Ariminum conveniunt Occidentales Episcopi numero quadringenti, & aliquantò amplius, si credimus Sozomeno, & Sulpicio Severo. Maximinus Arianus contra Augustinum disputans, & Ariminense Concilium pro se allegans, numerat trecentos & triginta; Athanasius verò in epist. ad Africanos dicit Episcopos legitimos Christi servos, & recta fide præditos, numero ferme ducentos, Arimini adfuisse, quibus si octoginta Arianæ factionis cum Sulpicio Severo addideris, vix ac ne vix quidem trecentorum numerum expleveris. Non est igitur audiendus Julianus, Pelagianæ pravitaris sectator pertinacissimus, cum apud Augustinum ait Episcopos sexcentos & quinquaginta Ariminensi Synodo interfuisse. Quod confirmo ex eo quod Athanasius in laudata epistola, Ariminensi Synodo opponens Nicænâ, magnam eam vocet, & vim faciat in eo, quod Nicænâ fidei expositio à trecentis & septemdecim Episcopis edita sit: quod certe non faceret, nisi

Hilar. frag. 1. & c.

Sulp. Sev. lib. 2. c. 66. Euseb.

in frag. 5.

Socr. l. 2. c. 36. Euseb. l. 4. c. 22.

Sulp. Sev. l. 2. c. 20.

Athan. epist. ad Jul.

Ambros. serm. 1. de laud. c.

Hil. lib. ad Valent. c. 1.

Lib. 2. ad Constant. c. 1.

Sozom. l. 4. c. 32. & 33.

Apud Euseb. hær. 7.

Sozom. l. 4. c. 32.

Socr. l. 2. c. 36.

Sozom. l. 4. c. 16.

Athan. l. de Syn.

Sozom. ibid. Sulp. Sev. lib. 2. c. 36.

Apud Aug. l. 1. contra Maxim. lib. 2. c. 1.

Lib. 2. op. imp. c. 73.